

CHESTER, MASS.

Huutoimikunta pani toimeen kenttäjuhlan Työpäivänä Wilanderin farmilla. Ilma oli kaunis ja osanotto oli kiitettävän suuri. Tämä ehkä olikin jo viimeinen kenttäjuhla tämän kesän osalle.

Osastomme työkokouksessa tämän kuun kolmas päivä valittiin viisihenkinen komitea valmistamaan ompeluseuran syysmyyjäisiä, johon tulivat seuraavat toverit: Lizzie Tuomi, Helga Wiljanen, Agata Mykkänen, Edla Wallenius ja Lydia Tuomisto. Toivon heille innostusta törmäksensä. Uusia jäseniä yhtyi samassa kokouksessa Mrs. Jenny Kari, Albert Soisalo ja Edla Wallenius muuttokortilla Quincyn, Mass., osastosta. Lausun heille tervetuloa toimimaan riveissämme yhteisen asiaan eteen.

Osastomme neljanteen vuosijuhlaan joka vietetään tämän kuun 23 p. harjoitellaan kovalla kiireellä kappaleita "Lumimyrskyssä". Olen kuullut niiden sanovan, jotka ovat sen nähneet, että se on hyvä, miellä tärisyttävä kappale. Toivon että silloin kaikki saavutemme haalille, sillä ohjelmaa koetetaan saada hyvää ja tarkoitustaan vastaavaa.

Kesävieraita on kylässämme ollut tänä kesänä enempi kuin koskaan ennen. Ja eihän ihmeekään, sillä onhan täällä puhdas ja hyvä ilma, joten mielellään täällä muutaman viikon levähtääkin. Tervetuloa ensi kesänäkkin. Ja lopuksi vielä tervehdykset kaikille Toverittaren lukijoille. TYINE.

PARK CITY, UTAH.

Täällä harvoin näkee mitään toimistamme Toverittaren palstoilla, vaikka palveluksinaan Toveritar meile jaksaa joka viikkoisella luoksemme tulolla samaten kuin muittenkin paikkakuntain lukijoille, tuoden aina uusia ja innostavia neuvoja ja opetuksia luokkamme naisille, jotka ovat varmasti meille jokaiselle aivan välttämättömiä, tullaksemme tajumaan asemamme maailmassa ja kodissa naisena.

OMPELUSEURA on ollut toiminnassa jo pitemmän ajan; on toimeenpantu jo kahdet käsityö-illat, joista tulokset ovat olleet kiitettävät, ja taas ensi kuun ajalla toimimme illat ompeluseuran toimesta osaston varojen kartuttamiseksi.

"ALMA RAUKKA"-niminen näyttökappale näytettiin Työpäivänä, nimittäin syyskuun neljäntenä päivänä.

PALASIVAT takaisin kaupunkimme entiset osastomme jäsenet, Mrs. ja Mr. Matti Salmi, Ironwoodista, Mich., missä ovat olleet jonkun kuukauden, ja sieltä heidän mukanaan tuli myöskin Väinö Korpi. Siis tervetuloa toimimaan ihmiskunnan valistustyön eteen. Olsi hauskaa nähdä kaikki työläistoverit innokkaina toiminnassa sosialistisen liikkeen eduksi, sillä toiminta se on, mikä nautinnot sekä tietoisuuden luo, jonka avulla sorto ja väärä maailmasta poistetaan. SANDRA.

RED GRANITE.

Osaston kokouksen päätöksiä—27.8-16. Työväen Opiston assessment-kysymyksessä äänestettiin yksimielisesti "No".

Agitatsionivero päätettiin peria miespuolisilta jäseniltä henkilökohtaisesti ja naisten puolesta maksetaan osaston kassasta.

Yleisäidnestyksiä oli paljon; en viitsi tässä kaikkia luetella.

Osaston jäsenlupuv sanottiin olevan 60 vaiheilla ja osaston työkokouksiin ottaa osaa noin kymmenen vaiheella, nekin aina samoja henkilöitä.

Ehkä se oleikin jo hyvä merkki, että kehitys menee eteenpäin alka vauhtia.

Ohjelmakokouksia on päätetty ruveta pitämään joka toinen sunnuntai, ja kaskilla on oikeus tuoda ohjelmaa, mitä kukin voi. Meidän laula on, ikävä kyllä, muuttanut pois, muistaakseni Granitevillen osastoon, nim. J. Karppinen. Ehkä joku toi-

nen yhtä hyvä vielä löytyy, jos ei muita niin minä rupean, kun vaan tuotte laulut minulle. Tulkaa siis kaikki haalin lähellä asujat joka lauanta- ja sunnuntai-iltiin ja kokouksiin. Se on toivomus osaston puolesta. H. B.

Suurkaupungista

Oli sumuinen yö. Kuljin toverini kanssa suurkaupungin katuja katsellen oista elämää. Tavallinen melu oli hiukan vaimentunut. Katuvaunut ainoastaa jyrisivät mennessään ja jokunen automobiili tai hevonen kiiti ohitsemme silloin tällöin. Ihmissääkään ei ollut liikkeellä varsinkin niin paljon kuin päivällä. Kävelimme työläisten kaupungin osaa. Kadut olivat likaisia, paha ja kostea haju nousi ylös, sillä tietysti niitä ei oltu pesty kuten rikkaiden puolella.

Jostakin kuului poliisipillin vihellystä. Ihmiset riensivät kilpaa katsomaan mitä oli tekeillä. Myös minä ja toverini seurasimme muiden esimerkkiä. Erään talon kolmannesta kerroksesta ikkunaruuudut helisten tulivat alas, naiset kirkuivat ja lapset itkivät. Pillin vihellys kuului vieläkin, mutta poliisia vaan ei näkynyt eikä kuulunut. Tietysti ei, sillä sehän oli työläisten kaupunkia.

Ehkä noin puolen tunnin kulluttua laahusti lihava poliisimies itseään vihellystä kohti ja hetken päästä raastoi hän päihtyneen perheen isän yläkerrasta alas, joka oli raivostuen särkenyt ikkunat ja uhannut heittää vaimonsa sylilapsen kanssa ikkunasta kadulle.

Kävelimme äänettöminä eteenpäin kumpikin, mieltien näkemäämme. Yhtäkkiä häiritse miettemme vanha, ehkä yli kuudenkymmenen ikäinen nainen ojentaen almuja pyytävän katensa meitä kohti. Hän oli niin laiha ja ryppyinen, niin onnettoman näköinen, ja ryysyt, jotka häntä osaksi verhosivat, jos niitä voi vaatteiksi kutsua, olivat niin liikkaitset että haisivat. Kädessä oli hällä laatikko sisältäen suugummiä, pistimme siihen muutaman lantin. Heti muistui mieleeni oma äitini. Kenties tälläkin mummoraukalla oli ollut lapsia. Ehkä hänkin joskus oli ollut onnellinen äiti, ja nyt, hän oli ilman turvaa ja näköänsä kylmällä kadulla sydänyöllä. Hän, joka olisi tarvinnut hellintä hoitoa, seisoi väristen kosteassa ilmassa kauppaamassa suugummiä saadakseen siitä muutaman pennin.

Taas kuljimme eteenpäin. Näimme yhtä ja toista mitä näkee suurkaupungissa joka yö, mutta joka meihin pikkukaupungin ihmisiin teki kaamean vaikutuksen.

Suuntasimme askelemme rikkaiden kaupungin osalle. Silmiemme eteen avautui kokonaa toisellaan kuva kuin äskeinen. Kaikki oli puhdasta, eikä missään nähnyt kerjäläisiä, jotka olisi häirinyt valoisaa tunnetta. Kadut olivat hyvin valaistuja ja poliisit seisovivat virkkuina katu- jen kulmissa valmiina käyttä-

mään virkavaltaansa, jos pieninkin häiriö tapahtuisi. Komeat automobiilit kiitivät ohitsemme, katuvaunujen jyrinä ei saanut häiritä rahaimmisten yö-unta. Timanteilla koristetut naiset ja frakkipukuiset herrat istuivat automobiileissaan pää nyökkyen kai liiallisesta juomisesta. Kansaa tuli ulos tanssihaaleistaan. Neitokset nojautuivat ritareihinsa, joiden irstas katse seurasi naisten silmiä, ikäänkuin ahmiakseen heidät sillä hetkellä.

Vertasin yhteen tätä ylläsiyyttä ja äsken näkemääni kurjuutta. Kysyin itsekseen oliko se sopusoinnussa. Ei, ei, Koskaan en ollut tuntenut niin suurta nurinkuruisuutta kuin nyt. Mieleni tuli katkeraksi, tuntui sille että suuri korjaus pitäisi tapahtua tässä yhteiskunnassa.

Mitä tuumit kaikesta tästä, kysyin toveriltani kotimatalla. Sitä vastasi hän, että tämä yö aukasi silmäni näkemään mikä ero on rikkaan ja köyhän välillä. ANNA AHTI.

PIMEITÄ PÄIVÄ.

(Jatk. 3:lta sivulta)

ns, säteilevä silmäpari katsoo häntä kuin muinaisina onnenpäivinä.

Vihtoriin sydän lyö ja päästä polttaa. Hän ottaa ojennetusta kädestä, kysyy atnoastaan hiljaisella, värjäväällä äänellä: "oletko sinä jo minulle anteesi antanut? Vaikka ehän sitä sellaista voi edes anteeksi pyytää."

Lempeä hymyily kirkastaa sairaan kuumelset kasvot kun hän hiljaa virkkaa: "ei, sitä ei voi anteeksi antaa eikä pyytää, se on liian suuri ollakseen rikos, mutta ylitse kaiken voittava, jos se on ollut rakkauselämän keväässä. Katkeruus on unhoitettu jo nyt. Minulla ei olekaan enää monta päivää jäljellä. Lähden jo lepoon kaikesta."

"Sinä olet onnellisempi minua", puhui Vihtori, "sinä saat jo mennä pois, mutta minulle jäävät kenties hyvinkin monet vuodet vielä. Nämä viimeiset ajat olen kulkenut yhtä kauemmas, etsien unhotusta, mutta koskaan en sitä löydä. Tiesin, että sinäkin kärsit, mutta myöhäistä oli enää mitään korjata."

Tulin nyt sitten tänne katsomaan, oliko tuo yksin, että olisiin pyytänyt sinua jakamaan kanssani nämä viimeiset vuodet, jos se olisi ollut mahdollista enää. Mutta sinulla on jo uusi ystävä, pettämätön, vaikka kylmä ja se on tuoni. — Enkä minä mitään niin hartaasti odottanut kuin sitä, että sinä anteeksi annoit".....

Äänttömyys vallitsee huoneessa. Hilma on saanut ahdistuskohtauksen. Hänen katensä hakee Vihtoriin kättä ja silmät sanovat hänelle hyvästi — ne sanovat sen ilmein sellaisin kuin nuori kuoleva sanoo rakkaalleen, jonka kanssa kauneinta ja katkerinta jakoi....

Ilta-auringin viimeinen valo rientää huoneeseen hyväillen. Hilma on muuttanut pois. Tuskat ovat loppuneet. Hiljalleen koskettaa Vihtori huulillaan kuolleen otsaa ja raskas kyynel putoaa kaunista silmästään. Sovinnon tuottama, suuri, ikuinen rauha on tullut. —

RAUHA MARKKANEN.

Liikemieskasvatusta

Patruuna Pullinen ajoi pihaan parivaljakollaan, nousi reestä paksujen vällyjen sisältä ja lähti astua köpittämään lyhyin ja kiirein askelin konttoriaan kohti.

Renki Kalle sai jäädä pitämään huolta hevostista ja reestä. Ja hyvin sen Kalle osasiin tehdä, sillä hän oli palvelut patruuna Pullisella jo kolmisenkymmentä vuotta, aina siitä asti kun patruuna oli kaupassaan

tarvinnut hevosta ja renkiä. Kalle oli ikäänkuin kasvanut Hkkeeseen kiinni. Hän oli nähnyt sen kasvavan pienestä kaupasta kaupungin mahtavimmaksi liikkeeksi. Kalle oli siitä syystä patruunan uskottu. Tuskin mitään teki hän neuvottelematta ensin Kallen kanssa. Yhdessä ollessa olivat ukot oppineet tuntemaan toistensa luonnon ja tavat, ettei siinä paljoja puheita tarvittu. Kun patruuna halusi keventää huonojen kauppojen vuoksi harmistunutta sydäntään, tiesi hän saavansa viihdytystä menemällä talliin kiroilemaan Kallea. Silloin tiesi Kalle olla rauhallisena ja kuunnella isäntänsä tunteenpurkauksia, sillä sitä seurasi tavallisesti sulso sovinto patruunan yksityiskonttorissa. Ja kun Kallelle tuli aika pitkäksi, toimeenpani hän kohtauksen patruunan kanssa, joka päättyi tavallisesti siihen, että Kalle kokosi kimpunsa ja kampsunsa kokoon sekä sanoi lähtevänsä tiehensä koko roskapöytästä. Mutta lähdeä ei tullut koskaan mitään, sen patruuna tiesi ja oli levollinen.

Vuosten varrella siunasi kallek her ra patruuna Pullisen liikettä niin runsaasti, että se vähitellen paisui kaupungin mahtavimpien liikkeitten joukkoon. Sitä tietä kasvoi entisestä puotijasta patruuna Pullinen. Toiset siunaillivat Pullisen hyvää onnea ja sanoivat sen todistavan, että rehellinen ja uuras työ vie köyhääkin eteenpäin tässä maailmassa. Mutta toiset sanoivat, että hätkökös on edistytty, kun kerran siunauksen alkusien on saatu Pullisen entisen isännän kassakaapista isännän silmän välttyessä. Sellaiseen herran siunaukseen olkin siihen aikaan paremmat edellytykset, kun ei ollut kauppiailta noita kiusallisia kassakoneita.

Kun Pullinen mielestään oli kylliksi rikas, alkoi hän ajella parivaljakolla. Renki Kallellekin oli tämä arvon ylennys, sillä toistahan on olla parivaljakon ohjaajana kuin tavallisena yhden hevosen ajajana. Ja ikään kuin korvaukseksi kohonneesta arvostaan alkoi hän kutsua Pullista "patruunaksi". Sitä myöten oppivat sen vähitellen muutkin ja kauppias Pullisesta kasvoi siten patruuna Pullinen. Ensi aluksi yrittivät jotkut moittia Pullisen liiallista komelleista. Kaksi hevosta oli monen mielestä liikaa yhden miehen edestä, kun kaskilla ei ollut yhtäkään. Tähän vastasi patruuna ylimielisesti:

— Kenellä on varaa ajaa kahdella hän ajakoon. Minä ajaisin kolmellaakin, jos vaan mahtuisivat kadulle rinnan. Ja päänsä ukko piti.

Tänään ajelulta tultuaan oli patruuna pahalla päällä. Kaupungilla ajeluilla ollessa oli kauppias Kukkonen tullut vastaan, mutta oli mennyt ohitse tervehdymättä. Tämä oli patruunan mielestä suuri loukkaus, sitä suurempi kuin tuo mokoma Kukkonen oli vain vähäpätöinen nurkka-kauppias patruunaan verrattuna ja sitä paitsi oli velkaakin hänelle. Patruunan parhaillaan mieltessä, millä tavalla ranskaisil Kukkoista, sattui hänen kauppa-apulaisensa Kaljunen tulemaan konttoriaan ja pahaksi onneksi oli hänellä vielä niin vakava asia kuin palkankorotuspyyntö. Oli miesparka juuri sattunut menemään naimisiin ja tästä hyvin ymmärrettävästä syystä halusi palkan lisäystä. — Olenko minä velvollinen elättämään teidän akkanne? — kivahti patruuna kohti vastaukseksi. — Ette suinkaan te ole ottaneet akkaa minua varten. Kun olette hänet ottanut, niin elättäkää myös omillanne! — Mutta patruunanahan on luvannut minille kohtaa palkkaa ja kun ovat nämä ihmisenotkin....

— Minä annan pitkät potkut teidän ihmisenottilenne! Ovat tässä toisetkin olleet kauppalveljoina ja tultu toimeen. Eletty akankin kanssa ja pienemmällä palkalla.

— Siihen aikaan oli elantokin halvempaa. Nyt on toista.

— Oli mitä oli, mutta siihen aikaan osattiin myös elää toisella tavalla. Jos ei palkka riittänyt niin varastettiin. Varastettiin niin yleisöltä kuin isännältäkin. Näistä nykyisistä ihmisistä ei ole edes siihenkään. Luulet-

(Jatk. 8:lla sivulla)